

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid
Mw. mr. A. Broekers-Knol
Postbus 2500 EH Den Haag

Datum
24 juni 2020

Ons kenmerk
z2020-01329

Uw brief van
20 januari 2020

Contactpersoon
070 8888 500

Uw kenmerk
2792544

Onderwerp

Advies over het concept voor Wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 ter bestendiging van verwerking biometrie

Geachte mevrouw Broekers-Knol,

Bij brief van 20 januari is de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) op grond van het bepaalde in artikel 36, vierde lid, van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), geraadpleegd over het conceptwetsvoorstel tot Wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 ter bestendiging van de bevoegdheid om biometrische gegevens van vreemdelingen af te nemen en te verwerken (hierna: het concept).

De AP heeft bezwaar tegen het concept en adviseert de procedure niet voort te zetten, tenzij het bezwaar is weggenomen.

Hoofdlijn

Op 1 januari 2019, bijna vijf jaar na het in werking treden van de Wet Biometrie vreemdelingenketen, (hierna: de Wbvk) waren er in totaal meer dan zes miljoen gezichtsopnames en meer dan een miljoen vingerafdrukken in de vreemdelingenadministratie opgeslagen. Deze biometrische gegevens worden, onder andere, afgenomen en gebruikt voor de identificatie en verificatie van vreemdelingen in het kader van de Wbvk wanneer afname en verwerking van biometrische gegevens niet mogelijk is op grond van de bestaande EU regelgeving. Bij de invoering van de Wbvk is een horizonbepaling opgenomen inhoudende dat de wet zeven jaar na inwerkingtreding (in 2021) vervalt, gelet op de impact van de verwerking van biometrische gegevens op de privacy van vreemdelingen. Het concept strekt tot het schrappen van de horizonbepaling en daarmee de bestendiging van de huidige werkwijze. De AP heeft bezwaar tegen het

Datum
24 juni 2020

Ons kenmerk
z2020-01329

concept omdat uit twee evaluaties van de Wbvk is gebleken dat de huidige werkwijze onvoldoende de privacy van vreemdelingen beschermt. De bezwaren houden kort gezegd in dat:

1. De noodzaak voor en effectiviteit van de bestending van de huidige praktijk wordt na twee evaluaties nog onvoldoende aangetoond, met name door een gebrek aan de cijfermatige onderbouwing van het probleem van identiteitsfraude en documentfraude voor de categorieën vreemdelingen waar de Wbvk op ziet.
2. Onduidelijk is bovendien waarom de regeling uit een oogpunt van proportionaliteit niet kan worden beperkt tot bepaalde categorieën voor de afname en verwerking van biometrische gegevens.
3. Uit de praktijk blijkt dat onvoldoende duidelijkheid bestaat voor ketenpartners wanneer zij wel of niet gegevens uit de vreemdelingenadministratie mogen verwerken, waardoor een risico ontstaat dat verwerkingen van biometrie plaatsvinden zonder dat daarvoor een grondslag aanwezig is.
4. Uit de praktijk blijkt eveneens dat sommige specifieke regels voor het verwijderen van biometrische gegevens uit de vreemdelingenadministratie moeilijk zijn toe te passen, waardoor onnodig lang biometrische gegevens opgeslagen kan blijven.
5. In de praktijk worden in het kader van opsporing en vervolging van strafbare feiten gezichtsopnames gebruikt in de vreemdelingenadministratie zonder dat de Wbvk daarvoor een specifieke regeling kent.

Strekking van het concept

De strekking van het concept is om de huidige praktijk van het afnemen en verwerken van biometrische gegevens in de vreemdelingenadministratie, wanneer daar geen mogelijkheid toe is op grond van EU regelgeving, kan worden doorgezet. Op dit moment is namelijk in artikel 115 van de Vreemdelingenwet 2000 (hierna: Vw2000) een horizonbepaling opgenomen, welke inhoudt dat de huidige praktijk in het geheel moet worden stopgezet per 1 maart 2021 en alle biometrische gegevens moeten worden vernietigd voor zover deze niet verwerkt worden op basis van EU regelgeving. Het voorstel strekt tot intrekking van artikel 115 Vw 2000 en voorziet daarmee in een bestending van de huidige praktijk.

Advies

Biometrische gegevens, zoals gezichtsafbeeldingen en vingerafdrukgegevens, op grond waarvan een eenduidige identificatie van de persoon mogelijk is en die het resultaat zijn van een specifieke technische verwerking, zijn bijzondere persoonsgegevens in de zin van artikel 9 AVG. Aan de verwerking van deze bijzondere persoonsgegevens zijn strenge eisen gesteld, omdat het hier gaat om persoonsgegevens die door hun aard bijzonder gevoelig zijn wat betreft de grondrechten en fundamentele vrijheden van betrokkenen.¹ In beginsel is de verwerking van bijzondere persoonsgegevens dan ook verboden,² tenzij een van de uitzonderingen van toepassing is, opgesomd in artikel 9, tweede lid, AVG. Eén van die uitzonderingen is dat de verwerking noodzakelijk is op grond van lidstatelijk recht, zoals artikel 106a en 107 Vw2000.³ Vereist is in dat geval wel dat de evenredigheid met het nagestreefde doel wordt

¹ Overweging 51, van de AVG.

² Artikel 9, eerste lid, AVG.

³ Zie voorts artikel 29 UAVG.

Datum
24 juni 2020

Ons kenmerk
z2020-01329

gewaarborgd, de wezenlijke inhoud van het recht op bescherming van persoonsgegevens wordt geëerbiedigd en passende en specifieke maatregelen worden getroffen teneinde de grondrechten en fundamentele belangen van de betrokkene te beschermen.

1. Noodzaak onvoldoende duidelijk

In de toelichting op het concept wordt veel waarde gehecht aan de kwalitatieve onderbouwing van het functioneren van het systeem en de wenselijkheid om deze praktijk door te kunnen zetten. Hiervoor wordt verwezen naar de uitkomsten van de evaluatie en vervolgevaluatie van de Wet biometrie vreemdelingenketen (hierna: Wbvk).

De Wbvk introduceerde de mogelijkheid om de vreemdelingenadministratie te verrijken met biometrische gegevens wanneer deze niet op grond van EU regelgeving konden worden opgenomen. Het doel van de invoering van de Wbvk was het uitbreiden van het gebruik van biometrische kenmerken in de vreemdelingenketen ten einde de identiteitsvaststelling van vreemdelingen te verbeteren om zo identiteits- en documentfraude te voorkomen en bestrijden. De ernstige aard van de inbreuk op de privacy is aanleiding geweest om een horizonbepaling op te nemen in de wet.⁴ De wet moest na vijf jaar geëvalueerd worden en een nieuw wetsvoorstel zou dan twee jaar de tijd hebben om het wetgevingstraject door te gaan. Dit heeft geresulteerd in een evaluatie van de Wbvk in 2017⁵ en een vervolgevaluatie in 2019.⁶

1.1. Onduidelijkheid over omvang van het probleem

Uit de evaluatie en vervolgevaluatie van de Wbvk blijkt dat de ketenpartners⁷ die gebruik maken van de biometrische gegevens ter identificatie en/of verificatie breed verklaren dat de ingezette biometrie in het kader van de Wbvk heeft geholpen bij de bestrijding van identiteitsfraude, maar dat het niet mogelijk is om deze stelling cijfermatig te onderbouwen.⁸ Dit is te verklaren aan de hand van het gebrek van een nulmeting voorafgaand aan de invoering van de Wbvk, maar ook bij gebrek aan het opvolgen van de aanbevelingen uit de eerste evaluatie om de onregelmatigheden die wijzen op identiteitsfraude op een uniforme wijze te registreren. Een van de aanbevelingen uit die evaluatie betrof de onregelmatigheden op een uniforme wijze te (gaan) registreren.⁹ Hier is echter vrijwel niets mee gedaan, zo blijkt uit de vervolgevaluatie. Er bestaat wel een inventarisatie op papier van typen onregelmatigheden en de manier waarop deze zich manifesteren,¹⁰ maar daadwerkelijke uniforme registratie ontbreekt.

Bij gebreke aan cijfermatige onderbouwing wijst de toelichting erop dat uit de ervaringen blijkt dat het kunnen identificeren en verifiëren aan de hand van biometrie 'meerwaarde' heeft. Echter, de Immigratie- en Naturalisatiedienst (hierna: IND) merkt daarbij op 'dat bij de groepen waar de wet op ziet minder vaak onregelmatigheden voorkomen dan in het asielproces'.¹¹ Als reden wordt daarvoor gegeven dat in het

⁴ Kamerstukken TK 2012-2013, 33 192, nr. 15.

⁵ Kamerstukken EK 33 192, nr. L.

⁶ Kamerstukken TK 2019-2020, 33 192 nr. 18, blg-913828. Kamerstukken EK 33 192, nr. M.

⁷ Buitenlandse Zaken, Immigratie- en Naturalisatiedienst, Koninklijke Marechaussee, Nationale Politie, Dienst Terugkeer en Vertrek, Centraal Orgaan opvang Asielzoekers.

⁸ Vervolgevaluatie p. 84.

⁹ Evaluatie p. 76.

¹⁰ Vervolgevaluatie, p. 58-59.

¹¹ Vervolgevaluatie, p. 37.

Datum
24 juni 2020

Ons kenmerk
z2020-01329

reguliere proces¹² mensen zich kunnen identificeren met een paspoort, waardoor het lastiger is te frauderen met hun vingerafdrukken. Het ligt ook minder voor de hand dan bij bijvoorbeeld het asielproces waarbij andere belangen kunnen spelen zoals het willen verbergen van de eigen identiteit of het willen verbergen van een asielaanvraag in een ander land.¹³

Deze constatering noopt tot een grondige en empirische onderbouwing van de aard en omvang van het probleem en van de effectiviteit en noodzaak van voortzetting van de regeling voor het reguliere proces.¹⁴

1.2 Onderbouwing van noodzaak bestendiging praktijk naar categorie vreemdeling

Uit het beginsel van de minimale gegevensverwerking vloeit voort dat de verwerking van persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt dient te zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij wordt verwerkt.¹⁵ Met betrekking tot de verwerking van biometrische gegevens geldt voorts dat de regels voor deze bijzondere persoonsgegevens strenger zijn en dat daaruit volgt dat strikt moet worden beoordeeld of de verwerking noodzakelijk en evenredig is en of het beoogde doel niet op een minder ingrijpende wijze kan worden bereikt.¹⁶

De toelichting bespreekt deze drie groepen vreemdelingen waarvan biometrische gegevens worden opgenomen in de vreemdelingenadministratie op basis van de Wbvk, omdat de biometrie van die groepen niet al tevens wordt verwerkt op basis van Europese regelgeving.

1.2.1. Vreemdelingen die examen in buitenland afleggen

De eerste groep betreft vreemdelingen die het examen inburgering buitenland afleggen. Het halen van dit examen is voor sommige vreemdelingen een vereiste voor het aanvragen van een machtiging tot voorlopig verblijf (hierna: mvv) om zich bij een in Nederland gevestigde echtgenoot of partner te voegen om te gaan wonen of om te gaan werken als geestelijk bedienaar. De afname van biometrie dient om te kunnen verifiëren dat degene die het examen aflegt ook daadwerkelijk dezelfde is die de mvv aanvraagt, zo stelt de toelichting.¹⁷ De biometrie wordt in dat geval afgenomen op diplomatieke posten in het buitenland. Uit de vervolgevaluatie blijkt dat de toegang tot de biometrische gegevens in de vreemdelingenadministratie het ook mogelijk maakt om te kunnen verifiëren of iemand al staat geregistreerd. Hiermee kunnen eerder vreemdelingen worden 'onderschept' die na een eerdere mislukte aanvraag voor een mvv, het nogmaals proberen onder een andere identiteit. Voorheen kon deze verificatie pas door de IND plaatsvinden wanneer de vreemdeling in Nederland was.¹⁸ Deze nadere onderbouwing in de vervolgevaluatie wordt niet genoemd in de toelichting.

De AP adviseert de onderbouwing met betrekking tot deze categorie uit te breiden.

1.2.2. Vreemdelingen die aanvraag mvv/verblijfsvergunning regulier indienen

¹² Met het reguliere proces wordt bedoeld de procedure rondom het verkrijgen van een verblijfsvergunning regulier.

¹³ Vervolgevaluatie, p. 37-38.

¹⁴ Zie in dit kader ook het Advies wetsvoorstel tot verlenging van de Wet biometrie vreemdelingenketen van de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken van 9 maart 2020, p. 4.

¹⁵ Het nagestreefde doel zelf, namelijk om identiteits- en documentfraude te voorkomen en bestrijden, staat hier niet ter discussie.

¹⁶ Advies 3/2012 over ontwikkelingen op het gebied van biometrische technologieën (WP193), p. 8.

¹⁷ Toelichting p. 5.

¹⁸ Vervolgevaluatie, p. 35-36.

Datum
24 juni 2020

Ons kenmerk
z2020-01329

De tweede groep betreft de categorie vreemdelingen die een aanvraag indienen voor een mvv en/of een verblijfsvergunning regulier. Deze groep vreemdelingen betreft verreweg de grootste categorie vreemdelingen die wordt toegelaten tot Nederland.¹⁹ 'Het belang van de afname van biometrische gegevens voor deze categorie is daarmee evident', zo stelt de toelichting. Dergelijke onderbouwing is op zichzelf staand onvoldoende.

Het gaat hier om een zeer diverse groep vreemdelingen, bestaande uit onder andere familieleden van al gevestigde vreemdelingen, studenten die voor een semester of volledige studie naar Nederland willen komen, zij die willen werken in Nederland of werkervaring willen opdoen in Nederland. Het is niet evident dat het risico op identiteits- en documentfraude hetzelfde is voor al deze categorieën vreemdelingen, noch dat deze zodanig is dat zij de afname en opslag van biometrische gegevens op zichzelf rechtvaardigt. Voor zover daarbij een beroep wordt gedaan op de overweging van Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: het Hof) in zaak C-70/18 dat het doel van de Wbvk niet zou kunnen worden bewerkstelligd wanneer 'de toepassing van deze regeling wordt beperkt tot een specifieke categorie onderdanen van derde landen'²⁰ merkt de AP op dat het in deze zaak ging om differentiatie op grond van nationaliteit en niet doel van (langdurig) verblijf in Nederland.²¹

Gelet op het voorgaande adviseert de AP de noodzaak voor deze categorie vreemdelingen dragend te motiveren en daarbij in het bijzonder duidelijk te maken waarom er geen differentiatie van doel voor de aanvraag of anderszins mogelijk is. In het geval dat differentiatie wel mogelijk blijkt, dan adviseert de AP deze ook in het concept door te voeren.

1.2.3. Illegale vreemdelingen

De derde en laatste groep waarop de Wbvk betrekking heeft zijn de vreemdelingen die illegaal in Nederland verblijven. Deze groep vreemdelingen bezit veelal geen identiteitsdocumenten en de vaststelling van identiteit is daarmee buitengewoon moeilijk.

De AP heeft geen opmerkingen omtrent de noodzaak van afname en opslag van biometrische gegevens van deze groep vreemdelingen.

2. Tijdige verwijdering van biometrische gegevens

In de Vw2000 en het Vreemdelingenbesluit 2000 wordt een regeling getroffen voor het verwijderen van de biometrische gegevens na het verstrijken van de bewaartermijn van vijf jaar of zodra bekend is dat de betrokkene niet langer behoort tot de categorie vreemdelingen waarvan de gezichtsopname c.q. vingerafdrukken kunnen worden afgenomen.²² Eén van de gevallen waarin de biometrische gegevens dient te worden verwijderd is in het geval van rechtmatig verblijf, vijf jaar nadat de betrokken vreemdeling wiens rechtmatig verblijf is geëindigd, Nederland aantoonbaar heeft verlaten.

¹⁹ Uit tabel 6.3 in de vervolgevaluatie gaat het om ruim 31% van het totaal geregistreerde vingerafdrukken over de periode maart 2012 t/m februari 2016, waarbij dient te worden opgemerkt dat voor deze groep pas vanaf maart 2014 de vingerafdrukken werden geregistreerd.

²⁰ Punt 61 HvJ EU C-70/18.

²¹ In die zaak ging het om de vraag of Turkse onderdanen zouden moeten worden uitgezonderd van toepassing van de Wbvk op grond van het Associatierecht.

²² Artikel 107, negende lid, onder b, Vw2000 jº Artikel 8.35 Vreemdelingenbesluit 2000.

Datum
24 juni 2020

Ons kenmerk
z2020-01329

De Directie Regie Migratieketen (hierna: DRM) is verantwoordelijk voor de uitvoering van deze regeling. Uit de vervolgevaluatie blijkt dat de DRM moeite heeft met het toepassen van het criterium dat iemand aantoonbaar Nederland heeft verlaten. 'Een groot deel van de mensen waar het om gaat, zoals uitwisselingsstudenten, vertrekken na verloop van tijd weer uit Nederland, zonder dat dat ergens wordt geregistreerd. Daarmee kan niet worden aangetoond dat zij Nederland hebben verlaten'.²³ De biometrische gegevens van deze personen worden daarom ook niet verwijderd, omdat onduidelijk is wanneer de vijf jaar termijn is begonnen te lopen in relatie tot het desbetreffende individu.²⁴ Dit zorgt ervoor dat voor een groep waarvan wordt gesteld dat identiteits- en documentfraude minder vaak voorkomt in vergelijking met de situaties op grond waarvan biometrie op basis van EU regelgeving al kan worden verwerkt,²⁵ de biometrische gegevens wellicht nooit voor vernietiging in aanmerking komen.²⁶

De AP adviseert met inachtneming van het beginsel van opslagbeperking in artikel 5 AVG het wettelijk criterium aan te passen zodat dit in de praktijk uitvoerbaar is.

3. Waarborgen tegen onrechtmatig gebruik

Uit de evaluaties en het Protocol Identificatie en Labeling (hierna: het PIL) waarin nadere regels staan met betrekking tot de uitvoering van de Wbvk, blijkt dat er mogelijk verwerkingen plaatsvinden waarvoor geen wettelijke grondslag is. De AP heeft hierover twee opmerkingen.

3.1. Verwerkingsgrondslag

Uit de evaluaties blijkt dat het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (hierna: COA) biometrische gegevens van vreemdelingen ten behoeve van de inhuysregistratie verwerkt.²⁷ De inhuysregistratie is wettelijk verplicht, maar niet op grond van de Vw2000 waardoor vooralsnog voor de verificatie van de identiteit geen mogelijkheid tot gebruik van biometrie lijkt te bestaan. Aangezien in veel gevallen de inhuysregistratie gelijktijdig plaatsvindt met de verificatie op grond van de in de Vw2000 geregelde meldplicht van de vreemdeling bij de vreemdelingenpolitie waarbij de inzet van biometrie wél is toegestaan, kan dit leiden tot de situatie dat de identiteit van de vreemdeling bij twee afzonderlijke, naast elkaar gelegen loketten (of soms zelfs bij hetzelfde loket) moet worden geverifieerd voor twee afzonderlijke doeleinden en dat de middelen daarvoor verschillen.²⁸

De AP adviseert te voorzien in een wettelijke grondslag voor de verificatie aan de hand van biometrie voor de COA inhuysregistratie indien deze verwerking noodzakelijk is.

²³ Vervolgevaluatie, p. 41.

²⁴ Vervolgevaluatie, p. 61.

²⁵ Zie hierboven paragraaf 2.1

²⁶ Het Hof van Justitie heeft zich hier niet over uitgelaten, maar enkel bevestigd dat de termijn van vijf jaar op zichzelf niet 'buitensporig' is'. HvJEU 3 oktober 2019, C-70/18, ECLI:EU:C:2019:823 (*A e.a.*), punten 67-68.

²⁷ Een wekelijkse meldingsplicht bij het COA teneinde te kunnen vaststellen of de asielzoeker nog in de opvangvoorziening verblijft en aanspraak maakt op opvangvoorzieningen. Geregeld in Artikel 19, eerste lid, onder e, van de regeling verstrekkingen asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen 2005. De regeling is gebaseerd niet op de Vw2000 maar op basis van artikel 12 van de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers. Hoewel dit proces niet meer te vinden is in de laatste versie van het PIL bekeken door de AP, versie 10.2, blijkt uit de vervolgevaluatie dat dit nog altijd in de praktijk plaatsvindt. Vervolgevaluatie, p. 59.

²⁸ Vervolgevaluatie p. 38-39, waaruit blijkt dat dit daadwerkelijk bij een hetzelfde loket plaats kan vinden.

Datum
24 juni 2020

Ons kenmerk
z2020-01329

3.2. Criteria voor inzet van biometrie

In het PIL staat ook een Leidraad Biometrie verificatie Ketenpartners, die bedoeld is voor de ketenpartners om te zorgen voor een eenduidig en transparant toetsingskader bij de inzet van biometrie in de migratieketen. Bij de bepaling van de inzet van biometrie wordt door de ketenpartners zelf getoetst aan de 'relevante indicatoren' voor de betreffende ketenpartner zoals; risico, inbreuk op de levenssfeer, economisch belang en efficiency.²⁹

Bij de beoordeling van de evenredigheid van het gebruik van biometrie uit de vreemdelingenadministratie moet echter volgens de Artikel 29 Werkgroep worden overwogen of het systeem en de inzet daarvan *noodzakelijk* is om in de behoefte te voorzien, en niet slechts of het gemakkelijker of goedkoper is.³⁰ Het gebruik van vingerafdrukken en/of gezichtsopnamen is in de Wbvk beperkt tot die gevallen waarin dit noodzakelijk is ter uitvoering van de Vw2000.³¹ Het moet gelet op het voorgaande duidelijk blijken uit het PIL dat verificatie en identificatie niet wordt toegepast op basis van efficiency of economisch belang van de ketenpartner,³² maar dat de inzet wordt bepaald aan de hand van de vraag of de inzet noodzakelijk is om te voldoen aan de door de Vw2000 opgelegde taken van de desbetreffende ketenpartner.

De AP adviseert de criteria voor inzet van biometrie in het PIL in overeenstemming met het voorgaande aan te passen.

4. Gebruik van biometrie voor opsporing en vervolging van strafbare feiten

Over het gebruik van biometrie voor de opsporing en vervolging heeft de AP twee opmerkingen.

4.1. Grondslag voor gezichtsopnamen

Op grond van artikel 107, vijfde lid, onder c, van de Vw2000 is het mogelijk om vingerafdrukken en gezichtsopnames te verstrekken met het oog op de opsporing en vervolging van strafbare feiten. In artikel 107, zesde lid, van de Vw2000 worden nadere regels gesteld met betrekking tot de verstrekking van *vingerafdrukken* van een vreemdeling uit de vreemdelingenadministratie voor de opsporing en vervolging van strafbare feiten.³³ De nadere regeling ziet dus niet op de verstrekking van *gezichtsopnames*. Uit de vervolgevaluatie blijkt echter dat gezichtsopnames sinds 2016 wel worden verstrekt op grond van dezelfde voorwaarden als die gelden voor de verstrekking van vingerafdrukken. Voor dergelijke verstrekkingen is echter geen nadere regeling getroffen terwijl dit wel het geval is voor de verstrekking van vingerafdrukken. Dit leidt tot verwarring over het gebruik van gezichtsopnames voor opsporing en vervolgingsdoeleinden.³⁴

²⁹ PIL 10.1, p. 77-78. Een voorbeeld van de mogelijke inzet van biometrie dat wordt gegeven is de 'toegang tot de eigen kamer', PIL 10.1, p. 76.

³⁰ Advies 3/2012 over ontwikkelingen op het gebied van biometrische technologieën (WP193), p. 8.

³¹ Artikel 107, tweede lid, onder a, van de Vw2000 spreekt over verwerking tot doel van de uitvoering van de Vw2000.

³² Dergelijke overwegingen zijn wellicht mogelijk voor ander soortige verificatie, bijvoorbeeld door een vergelijking met de paspoortfoto of verificatie aan de hand van de vingerafdruk opgenomen in het paspoort, maar niet voor gebruik van de biometrie opgenomen in de vreemdelingenadministratie.

³³ Een van de aanvullende doelen waarvoor verstrekking van de gezichtsopnames en vingerafdrukken mogen worden verstrekt, op grond van Artikel 107, vijfde lid, onder c Vw2000.

³⁴ Zie met betrekking tot de verwerking van biometrische gegevens voor opsporingsdoeleinden ook artikel 5 Wet politiegegevens.

Datum
24 juni 2020

Ons kenmerk
z2020-01329

De AP adviseert duidelijkheid te scheppen over de grondslag van het ter beschikking stellen van gezichtsopnames uit de vreemdelingenadministratie met het oog op de opsporing en vervolging van strafbare feiten en de verstrekking daarvan te voorzien van voldoende wettelijke waarborgen, dan wel aan te geven hoe de wettelijke grondslag is geregeld.

4.2. Gezichtsopname geen redelijk vermoeden voor status van vreemdeling

Het aantal raadplegingen van gezichtsopnamen voor opsporing en vervolging van strafbare feiten is zelfs hoger dan dat van vingerafdrukken, omdat zo blijkt uit de vervolgevaluatie³⁵ 'bij gevonden gezichtsopnamen (beeldmateriaal, foto's) eerder sprake zou zijn van een redelijk vermoeden dat de verdachte een vreemdeling is'. Daarnaast is opgemerkt dat 'bij een vingerafdruk geen vermoeden kan bestaan over de vreemdelingenstatus van de verdachte, terwijl bij een gezichtsopname die vermoedens wel kunnen bestaan'.³⁶

De AP meent echter dat in dat geval geen sprake kan zijn van een *redelijk* vermoeden van de status van vreemdeling – een vereiste voor de verstrekking van vingerafdrukken uit de vreemdelingenadministratie. In de Memorie van Toelichting bij de Wbvk is destijds namelijk gesteld dat een redelijk vermoeden dat de verdachte een vreemdeling is kan ontstaan uit onderzoek door de politie, zoals bijvoorbeeld getuigenverklaringen. Voor de invulling van het begrip zullen de plaats van het delict en de aard van het delict van belang kunnen zijn.³⁷ Niet wordt overwogen dat ook het gelaat van een persoon van belang is.³⁸

De AP adviseert gelet op het voorgaande in de toelichting uitdrukkelijk te vermelden dat een afbeelding van een gelaat op zichzelf onvoldoende is voor de conclusie dat verdachte een vreemdeling betreft.

³⁵ Het gaat hier om een interview met een medewerker van het Centrum voor Biometrie van de Nationale Politie.

³⁶ Vervolgevaluatie, p. 54.

³⁷ TK Kamerstukken 33 192, nr. 3, p. 33. Waarbij gedacht kan worden aan de directe nabijheid van een asielzoekerscentrum, of een modus operandi waarvan bekend is dat deze wordt gebruikt door een bepaalde groep van vreemdelingen.

³⁸ Het is de AP niet bekend dat dit bij latere rechtspraak wel als dragend argument voor de kwalificatie van 'redelijk vermoeden van de status van vreemdeling' kan gelden.

Datum
24 juni 2020

Ons kenmerk
z2020-01329

Openbaarmaking van het advies

De AP is voornemens dit advies na vier weken openbaar te maken op de website www.autoriteitpersoonsgegevens.nl. Behoudens tegenbericht gaat zij ervan uit dat hiertegen geen bezwaar bestaat.

Hoogachtend,
Autoriteit Persoonsgegevens,

drs. C. E. Mur
Bestuurslid